

תנועות אלה היו הדגויות מאד. מחוסר אפשרות לעבוד כל עוד נמשך המעצר, נהג צבר ללכת יום יום לקפה נוסבאוס שעל שפת־הים כדי לשמוע מוסיקה קלאסית מעל גבי תקליטים, לסור משם להתייצבות במש־טרה ולחזור הביתה. לאחר שלושה חודשים פנה אופיר לממונים עליו, והתחנן כי ישח־ררו אותו מהליכה שיגרתית זאת במסלול הקבוע יום יום.

כידון בחזה, כדור ברגל. צבר הת־קבל איפוא להגנה על ידי סמל הגיוס חיים

צייר צבר ואשתו נעמי
"אין כסף? זאת לא סיבה!"

(היי הגי'פ) הפר ונשלח למחלקת סיור לתפ־קידים מיוחדים בקיבוץ עיר־השופט, מקום בו עבד כבניין בחברתו של מי שלאחר מכן התפרסם כסגן־אלוף שמעון אבידן, מפקד חטיבת גבעתי.

זמן קצר לאחר מכן החלו הקרבות. צבר צורף לחטיבת הראל נתמנה לנשק פלוגתי. כשהגיעה הפלוגה לשרונה, ערב היציאה ל־ירושלים, נתקבלו ברגע האחרון מסענים של נשק ציבני מפורק כולו וארוז בגרזי. הרכבת הרובה לא היתה מסובכת ביותר, אולם איש לא ראה עד אז כיצד נראה המקלע מסוג מגליד.

צבר, שנעזר בנסיון המקצועי הרב־צדדי שלו, הקדיש לילה שלם לנסיונות ולבסוף הצליח להרכיב מקלע שלם אחד. לאחר מכן, גוייסה הפלוגה כולה להרכבת המקלעים לפי הוראותיו.

בירושלים, לא זכה צבר לקרירה צבאית מושכת. באחד הקרבות הראשונים נפצע מ־חץ כידון בחזה וכדור ברגל, בשעה ש־אחרוני הצבא הבריטי גירשו את הפלמ"ח משייך ג'ראח כדי להחזיר את השכונה לידי הלגיון הערבי, שלושה שבועות לפני הכרות המדינית.

המקור: הטבע. לאחר השחרור מן הצבא, החליט צבר להמשיך את חייו כצייר וקריקטוריסט מקצועי, שיוק את יצירותיו בעיתונות הישראלית, החל מדבר וגמור ב־קול העם. האחרון היה קרוב לרוחו יותר: לאחר הפילוג במפ"ם, הצטרף צבר עם כל מפלגת השמאל למפלגה הקומוניסטית היש־ראלית.

צבר, הנשוי מזה שש שנים לנעמי, מורה שחרור, בת למשפחה תימנית וותיקה ב־ארץ, קורא לדרכו באמנות במילה אחת: "ריאליזם". כשהוא מתבקש להסביר את המושג, הוא אומר: "הריאליזם נבדל מכל הזרמים המודרניים בכך, שלגביו מקור ה־דימויים הציוריים הוא בטבע עצמו, ולא ב־דימויו של האמץ. מצד שני, נבדל הריאליזם מן הנאטוראליזם בכך, שאין הוא העתקה או תיאור של הטבע, אלא רק שימוש בטבע כמקור לדימויים."

(10 רישומי נוף; שמעון צבר; הקדמה מאת מארטל יאנקו; גדיש).

אמנות

עפרונו של צבר

10 רישומי נוף, פרי עפרונו של הצייר הצעיר (29) שמעון (בעיני צבר) צבר, הוא אחד מספרי האמנות הראשונים הזכאים ל־תואר "ישראלי" לא רק בגלל העובדה שיצאו לאור בישראל.

גם חייו של צבר, כרישומי מעוטי הקווים והאפקטים, הם ישראליים טיפוסיים. צבר, שכשמו כן הוא, החל לצייר בגיל מאוחר למדי. כבנם של סוחר־עופות בשיק־הכרמל ו־תלמיד בית־הספר הדתי ביל"ו, העדיף הנער בעל השיער מצבע הקש לבי־לות את שעות הפנאי שלו בהקמת המכון ה־ביולוגי של יהושע מר־גולין ליד בית הבימה בתל־אביב. חיבה זאת לטבע ולנוף לא חלפה עם ההתבגרות: אחת לחודש, לפחות, נוטש צבר ללא הודעה מוקדמת את כל עיסוקיו ויוצא לטיול רגלי באחת מפני־נות הארץ. בין טיול ל־טיול הוא מסתפק (בחר־רף) באיסוף קבוע של פטריות־מאכל.

המקצוע ה-15. לי־אחר תקופה קצרה של לימודים נוספים בבית־הספר הריאלי מונטפרי־רי ("העיסוק העיקרי ש־לנו היה חילופי מכות עם תלמידי גימנסיה הר־צליה 1"), הועמס על ה־צעיר הממושקף עול ה־חיים. כדי לסייע למשפ־חה בקיומה, החל לעבוד כחשמלאי.

אך הוא לא התמיד במקצוע זה או במקצוע אחר כלשהו: בימי חייו הספיק כבר צבר ל־עבוד כמלטש־הלומים, מסב, נגר, דפס־

טקסטיל, חותך־לינוליאום, פקיד, עורך־לסכת נא"קולנוע, בונה מסגרות לתמונות, בנאי, מוכר ירקות וביצים בשוק, פלמ"חאי, חייל ועציר במחנה לטרון.

כמעט במקרה נקלע בגיל 14 לכיתת הציור של אהרן אבני המנוח, הסתלק משם לאחר שיעורים אחדים מחוסר עניין. כעבור חודש פגש אותו אבני ברחוב ושאל מדוע אינו ממשיך ללמוד. צבר השמיע את התירוץ הראשון שעלה בדעתו: "אין לי כסף!" "זאת לא סיבה", אמר אבני, סחב את הנער לסטודיו והשיג עבורו סטפנדיה. "לא יכולתי כבר לסרב", אומר צבר, "לכן המשכתי ללמוד."

במעצר, פנאי לציור. מפנה מכריע חל בחייו של צבר בהגיעו לגיל 19: לילה א־אחד נשמעו נקישות על דלת המשפחה. הבול־שת הבריטית, ששכנים מסרו לה את השם מ־תוך רצון להצטיין יתר על המידה, עצרה את צבר ואת אחיו כחשודים בהשתייכות לאיר־גוני הפורשים, חשד שלא היה לו יסוד. צבר הובל למחנה לטרון, בילה שם חצי־שנה מחייו, שוחרר והוחזר שנית למעצר לאחר פיצוץ מלון המלך דוד.

מלבד כל מנהיגי היישוב, היו עצורים ב־לטרון באותה תקופה גם כמה ציירים: אב־שלום עוקשי, יהושע קוברסקי ואלחנן הל־פרין. הנהלת המחנה העמידה לרשותם צריף מיוחד כאטלייה וצבר בילה את ימי המעצר באטלייה זה, כשהוא פנוי בפעם הראשונה בחייו להקדיש את שעות היום לציור. מאוחר יותר, הצטרף אל ציירי האטלייה בלטרון גם נמרוד אשל, שהתפרסם כעבור שנים כמנהיג שביתת הימאים.

לנוכחאום וחזרה. כשיצאתי מל־טרון, מספר צבר, "הגעתי סוף סוף למסקנה שצריך לעשות משהו נגד הכובש הזה. לא היה זה פשוט ביותר: הוא נמצא עדיין ב־מעצר בית, והיה חייב להתייצב יום יום ב־מסגרה. ההגנה, שאליה פנה כדי להתקבל כחבר, חששה בו גם היא לאחר המעצר ב־לטרון בחברות בלחי או באצ"ל. כדי לבדוק זאת, הוטל על הפלמ"חאי "שייקה" אופיר, עיד בטרם נוסד הציבזטרון, לעקוב אחר תנועותיו של צבר."

מלך הממבו בני בנט

ין איש בארץ שלא רקע ברגליו לקצב ממבו איטליאנו. אין איש בארץ שלא הנהגולד מן ריבר. אין איש בארץ שלא זמזם את טשריביריבי. השבוע יכול היה כל איש בארץ לשמוע את ממבו איטליאנו, את אולד מן ריבר ואת טשריביריבי. יחד עם עוד שלושים ושבעה מספרים אחרים מפי מלך הממבו עצמו — בני בנט וזמורתו בת תשעה עשר האיש.

לרעם תופים ולתרועת חצוצרות פתח בני בנט את הופעת הבכורה שלו בזירהטרון הרמת. הוא ימשיך ויופיע בזירהטרון משך שנים עשר הימים הקרובים, פעמיים בערב (בשעות בע ורבע ותשע ורבע) — מלבד הפסקה אחת: כיום ששי זה, הששי בניואר, בו יופיע בני בנט עם תזמורתו באולם אורה בחיפה.